

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, főbejárat-tól balra az udvarban. — Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 357.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1. évre 12 frt, 1/2 évre 8 frt, 1/4 évre 5 frt, 1 óra 1 frt. — Vidéken 1. évre 14 frt, 1/2 évre 10 frt, 1/4 évre 8 frt 50 kr, 1 óra 1 frt 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos petit sor egyszer 10 kr, minden követhetőnél 8 kr. Bélyegdíj külön 30 kr. Nyilttér sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

A föld válsága.

Arad, szeptember 18.

Az emberiség fejlődésében kétségte- lenül a legegészségesebb, megnyugtatóbb irányzat, hogy az anyaföld jobban és jobban honorálja az ember munkáját, vagyis olcsóbb és olcsóbb lesz a ke- nyér, könnyebbek a megélhetés föl- tételei, egyszóval apadóban a szegény- ség és az azzal járó földi nyomorúság.

Ez az irányzat azomban odáig fejlő- dött, hogy azon osztály, mely a föld ter- menyeiért cserélte be éleltsükségeit, rövidre jutott; az olcsó gabna árak és a drága munkabérek a föld terményei után élő birtokos osztályt válságos helyzetbe sodorták, és pedig a földteke összes ál- lamaiban, úgy hogy e válság úgy fenál- lásának tartamára mint elterjedésére néz- ve régen elvesztette időleges és lokális jellegét, ellenkezőleg állandóvá és általá- nosná lett.

A baj ezen állandó és általános ter- mézetét igazolja a világ minden részei- ből egybesereglett államférfiak, tudósok és nemzetgazdák diszes testülete, mely a „nemzetközi gazdakongresszus“ nevezete alatt tegnap óta tanácskozik Budapesten a felett, miképen lehetne a gabnaárak tulságos hanyatlásának meggátálása által a válsággal fenyegető termelési viszonyo- kon javítani?

Hogy a kongresszus nemcsak az or- voslat eszközeit, de még a baj valódi okait és természetét sem fogja megállá- pitani, szóval hogy még helyes *diagnost* sem fog csinálni, arról már eleve tisztá- ban voltak maguk a kongresszus tagjai, s

azért tanácskozásuk módja is a szerint lett megszabva, hogy egyszerű vélemény nyilvánításokra szoritkoznak s határozato- kat bármely kérdés fölől, bármely irány- ban nem hoznak. És ez nagyon természe- tes is.

Mi magyarok például, exportáló agri- kultur állam polgárai vagyunk, más érde- kek és ezek szolgálatára más módok és eszközök emberei vagyunk, mint egy iparúzó állam polgárai; az európai más szemmel tekinti és ítéli meg a helyzetet, mint az amerikai, a tengermelléki másként mint a szárazföldi, stb. —

Es hogy ez tényleg így van, azt már a tegnapi tanácskozás menete is csatta- nosan beigazolta. A *termelési szakosztály* tanácskozásai folyamán a tudós felszólalók egy része minden kétséget kizárólag ki- mutatta, hogy a tultermelés az oka a gabonaárak depressziójának, míg mások beigazolják, hogy amennyivel szaporodott a termelés, ugyanannyit emelkedett a fo- gyasztás és a kapzsi tőkét és ennek kap- csán a spekulációt mondják a rosz árak okául. Melyiknek van igaza? Negative kétségtelen, hogy ha kevesebb termeltet- nék, az ár mindjárt jobb volna s ez ér- telemben tagadhatatlan a tultermelés, vi- szont, hogy a közvetítő kereskedelem és ipar nem ingyen juttatja a termelő mag- tárból a fogyasztó asztalára a kenyeret, az is csak áll, és így bár mindkét félnek van bizonyos mértékig igaza, egyik se tudja fellállított tételének jelentőségét vagy kihatása fokát kimutatni, annál ke- vésebbé a pozitív eszközök- és módokat, amelyek alkalmazása által akár a tulter-

melés, akár a közvetítés káros hatása orvo- soltatnék.

A *második szakosztály* expertusai ugyan erősen hangoztatták, hogy a *tőzsdéi spe- kuláció* és különösen a *határidő* és kü- lömbözeti üzletek nyomják le a buza ára- kat, mások ezt tagadták; egyik fél se tudta állítását bebizonyítani. Csak annyi látszik valószínűnek, hogy a tőzsde spe- kulációk által az effektív gabna-állomány a *papir-buza* által megöbbszöröződik és ennek természetes következménye az ár- hanyatlás. De ha ez így is van, nagyon kérdéses, hogy jogosult-e a termelők ama követelése, hogy ezen üzletek eltiltassa- nak? Ha tényleg olcsóbbá teszik a ke- nyeret, használnak az emberiség *nagyobbik felének?* és így a termelőknek az állami beavatkozás iránti követelések amaz üz- letek ellen a *közérdek szempontjából* erköl- csileg nem jogosult.

Ep oly kevésbé lehet ezen szempont- ból igazat adni a *harmadik szakosztály* azon fináncz politikusainak, kik a bime- tallizmus hangoztatásával az ezüstnek sür- getik az arany melletti egyenjogu s nem- zetközileg fixirozott értékarány-beli for- galmát. Nincs kizárva az igaz, hogy a termények — ha *rosszabbá* lesz a pénz — egyéb javakhoz képest egy időre maga- sabb árakat érnek el, de ez a különbség csak időleges lesz, és később ez is ter- mézetszerűleg eltűnik és megmarad a — *rosz pénz* a fogyasztó emberiség nagy kárára és igazságtalan kizsákmányolására. Es csakugyan e szakosztályban is talál- koztak teles számmal, kik a valuta ren- dezés mikéntjében semmiféle hatékony

Az „Aradi Közlöny“ tárczája.

A fecskefészek.

Franczia elbeszélés.

I.

Mikor még gyermekszámba mentem — van vagy husz éve — sokszor meg-megálltam Blériot ur háza előtt.

Ott lételepedtem egy-egy negyedórára, néha továbbra is, a nagy fehér kőpadra és végtelen érdeklődéssel szemléltem a fecské- ket, kik fészük építésével bajlódtak. Láttam, hogyan röpködtek az utozán s kis osztrüket sárral megtöltve, hogyan térnek gyorsan vissza az építkezésükhöz.

Blériot urat kétszeres milliommónak, de egyuttal a „félszemélyes“ szivű, érzéketlen és fősvény embernek ösmerték.

Egyetlen fia volt, ki a gimnáziumba járt és a kire fényes jövő várt. Blériot türelmetle- nül leste már azt a nagy napot, mikor az egyetemi diploma nevére újabb fényt sugáros.

Blériotné kis tömzsi asszonyka volt, azok közül való, akik a legesekélyebb vélemény- nyilvánításra képtelenek és tökéletesen a fér- jeik rabjai.

Egyik nap eszébe jutott Blériot urnak, hogy a háza eresztét és tetejét kijavíttatja, és rögtön küldött a kőmivesek után.

— Szedjék le ezt a ozók-mókot is! — és a fecske fészekre mutatott.

— Ilyenformán, legalább ezektől a piszkos állatoktól is megszabadulok, — tette hozzá elégedetten.

Szerencsére már augusztus végére járt az idő; a fecske-fiókák is kirepültek a fészek- ből, mely üresen tátongott. Az a néhány fecske, mely még vissza visszatért a fész- kéhez, inkább a szomszédos diófán töltötte az éjt.

Mikor az iskolából újra arra felé jöttem haza, láttam a hosszú létrákon dolgozó kőmi- veseket s a fal tövében ott heverték a fészkek romjai. A szél tova septe a pihéket és a fészkek sarát szétszórta. Kőnyöcspek gyűltek a szemembe. Ezek a parányi fészkek az én legnagyobb örömet képezték s ettől most megraboltak.

De a levegőben nagy csapat fecske tűnt föl s olyan boldogoknak látszottak így együt- tesben, hogy mindjárt megvigasztalódtam.

Mégis erős gyűlöletet éreztem pár napon át Blériot ur iránt.

Következő évben újra visszakerültek a fecskék. Mikor fáradságosan fölépített fészke- ket nem találták meg a rendes helyen, na- gyon elégedetleneknek látszottak s csakhamar rájöttem, hogy most már a barátságatlan ház szomszédságában ütötték föl a tanyájukat. De pár nap óta nagy meglepetésemre már a Blériot erese alatt is ott sürgölődött két

fecske, hogy a tanyáját oda rakja. Es ez a két kis állat nagyon merészen viselkedett. Talán hírét se hallották Blériot urnak s most először jöttek ebbe az utozába. Elég az hozzá, hogy okatlanok voltak és szívesen kiáltottam volna nekik hogy:

— Vigyázzatok! Okosabban tennétek ha máshol építkeznétek.

Blériot ur, akinek egyébként jó szemei voltak, nem vette észre az állatokat; csak később bukkant a fészkekre, mikor a kicsikék már a csicsérgésükkel elárulták jelenlétüket s gondatlanul kiabáltak le: tait, tait, tait! Blériot borzasztóan megharagudott s azonnal a kamrába sietett egy dorongért.

— Mit akarsz vele? kérdezte a felesége.

— Mindjárt meglátod!

Blériotné észrevette az ura szándékát és reszketés fogta el, mert hitt abban a bábo- nában, hogy a fecskék szerencsét hoznak a házra és családra.

— Oh, kérlek, ne bántsd azt a fészket!

E perozben egy vén parasztasszony ment el a ház előtt.

— A ténasszonynak igaza van, Blériot ur, — mondta nyomatékosan, — az nagy gonoszság volna és majd megbánja ha meg- teszi.

Blériot mérgesen rá rivalt: — Takarodj, te vén bolond és másnak mondd el az ostoba tanácsaidat!

eszközét nem látták a gabnaárak marandó feljavításának.

A nemzetközi gazdasági kongresszus tanácskozásainak itt felhozott negatív eredményei mellett pozitív haszna is van, különösen ránk magyarokra nézve politikai tekintetben. Ugyanis nagy mértékben hozzájárulnak azok az eszmék tisztázásához és mezőgazdasági válságnak magasabb és általánosabb szempontokból való megítéléséhez. E tanácskozásokból megértheti a magyar közönség, hogy mily önző kicsinyes és korlátolt álláspontból kovácsoltak a mi agrár grófjaink és azok rosszszemű szatelesei palástolhatóan politikai célzatközből a kormány ellen fegyvert, midőn ennek a nemzetgazdasági politikáját okozták hazai agrikulturális viszonyaink bajainak okául. Darányi Ignác földmivelésiügyi miniszterünk nagy-szabású és magas színvonalon álló beszéde, melylyel a kongresszus ülését megnyitotta magasan följe emelkedett a mi külön-saját ellenzéki agrárpolitikuskaink malom-alatti bölcseségének, és méltó volt azon nemzetközi testület nagy értelmi kvalifikációjához, melynek tanácskozásait irányítania hivatva volt. Reméljük, hogy a mi minden eszközzel dolgozó konzervatív klerikális agrár politikuskaink a nemzetközi kongresszus ülésezései után legalább egy időre felhagynak avval a lelkiismeretlen taktikával, hogy az egész világon egyaránt uralkodó mezőgazdasági bajokért, olcsó buzaárakért a magyar kormány liberális politikáját okolják.

A románok Apponyi ellen. Temesváron ott nagy föltűnést kelt a „Dreptatea“ tegnapi cikke, mely a 20-ára hirdetett nemzeti párti gyűlés alkalmából határozottan Apponyi ellen foglal állást. A lap főlemli, hogy az ülésen valaki románul is szándékozik tolmácsolni Apponyi beszédét, de erre szükség nincsen, mert a lap óva inti a románokat, parasztokat és intelligenseket egyaránt, a mondott ülésen való megjelenéstől s elvárja minden romántól, aki tart valamit a nemzetiségeire, hogy otthon maradjon. Tisztelet Apponyi szónoki talentumának — írja a „Dreptatea“ — de politikája és programja minket románokat hidegen hagy, tőle csak szép, de üres szavakat lehet hallani, már pedig üres szóval senki sem lakik jól. A románoknak nincs okuk Apponyi-

ért rajongani, mert az ő politikája végtére is csak a nemzetiségek elnyomatására vezet. A lap végül újból nyomatékosan ismétli fölszólítását, hogy a románok az Apponyi-féle gyűlésre el ne menjenek.

Apponyi és a néppárt. A székesfehérvári „Fehérmegyei Napló“, Zichy Nándor lapja, az ipolyi beszédet a többek között így kommentálja:

„Ennek dacára sok van Apponyi beszédében, amely kibékíté kellemetlen háttérrel taktikával. Magában véve az, hogy a néppárt legfontosabb programját a pártjához átvesszi és az ellenségek közös akcióját sürgeti: nagy szolgálattal tesz nekünk, elismerve pártunk létjogosultságát, melyet eddig ismeretlenül elvitatni...”

Ebben az értelemben elfogadjuk a szövetséget az olyan kerületekben, ahol a néppárti jelölt keresztülvitele nem lehetséges, a kormány párti jelölt megbuktatására szívesen segítünk a nemzeti párt revisionista jelöltjeinek.”

Ime, a nemzeti párti lapok kétségbeesett tagadásával az egész néppárti sajtó egyértelmű felfogását állíthatjuk szembe annak bizonyosságával, hogy a nemzeti párt vezére Ipolyi sághon az ördögnek — illetőleg a néppártnak — eladta a lelkét.

A féniék.

— A No. I. —

A kérezerített összeesküvésokről, a kizaról most már kétségtelenül bebizonyosodott, hogy a féniék veszedelmes szektájához tartoznak s Balmoralban legközelebb levegőbe kapták röpíteni a várkastélyt, éppen akkor, mikor ott a császár tiszteletére nagy ünnepség lett volna, a londoni titkos rendőrgyűlés vizsgálatának adataiból mind érdekesebb részletek kerültek a nyilvánosságra.

A hirhedt és rettegett Tynan, a ki az annak idején Dubinben a Phoenix-parkban elkövetett borzalmas gyilkosságnak főzinkosa, s ott mint a titokzatos „L. szám“ szerepelt, tizenöt év előtt Londonban egy kereskedőházban szívesen látott vendég volt. Skót barátai vezették be a társaságba, a melynek különösen a nőly tagjaival nagyon megkedveltette magát. Esténként eljárt a társaságukba, rögtönzött versekkel, sikerült tréfákkal mulattatta a vendégeket. Így könnyű volt bejutnia a Causton and Co. céghez, a melynek utazója lett. Következésképpen Percy Tynan-nak nevezte magát, hogy a par excellence ir Patrick nevet elrejtse. Azért választotta a kereskedelmi utazói állást, mert így feltűnés nélkül utazhatott mindenfelé s veszély nélkül segíthette elő a féniék terveit. Már akkor kiforrottak a phoenix-parki gyilkosság terveit, a melyet még abban az évben végre akartak hajtani.

Es már látta a fiát a képviselői és a miniszteri székben...

Az egyik augusztusi napon Blériot ur kiült a háza előtti padra friss levegőre. Egyszerre csak szemébe ötlött a diófa ágán egy magános fecske, a mint szomorúan pislantott reája. Fejcsőkéje lehanyatlott, szárnyai alá-osüngöttek és teste didergett. Fekete szemcséi, mint két gyémánt, villogtak a Blériot lelkébe. Csak egy kis madárka volt az, de a nagy tekintélyű Blériot mégis megijedt a pillantásától és hirtelen nyugtalanság kelt a bensejében.

Még jobban megzavarodott, mikor hirtelen úgy rémlett előtte, mintha a fülébe kiáltózna:

— A fecskék szerencsét hoznak!

Másnap és az egész héten át mindennap újra meg újra látta a didergő fecskét. Mintha minden órában oda vitte volna egy utkos hatalom a fa alá, melynek egyik ágán a fecske tanyázott.

Örökös szemrehányás volt ez durvaságáért, mert a kis fecske ott siratta egyre az ő elpusztult családját, szétdúlt boldogságát.

Csakhamar annyira ideges lett, hogy nem jött álom szeméire, vagy épséggel borsasztó álmok gyötörték.

Akkora fecskék kovályogtak körülé, mint a sasok és osztreikkal élesen meg-megcsipték. Aztán föltűnő panasz visszhangzóval szálltak odébb.

Májusban lord Cavendish ir alkirály és Burke államtitkár Dublinban titokzatos gyilkosságnak lettek az áldozatai. A rendőrség kiderítette, hogy ketten szurtak le az álmérgeket és egy harmadik jól öltözött, előkelő kinézésű ismeretlen főzinkosa, mert a gyilkosok nem is ismerték áldozataikat, a harmadik adott nekik jelt esernyőjével. Csak 1888-ban jutottak a nyomára. Megtudták, hogy a gyilkosság értelmi szerzője Carey-nak a házában rejtette el azt a két amputáló kést, amelyeket Londonban készítetett és amelyekkel a két államférfit a gyilkosok darabokra vágdalták. Arra is rájöttek az angol detektívek, hogy ugyancsak ő segítette pénzzel az összeesküvésüket és titkos irású levelekben mint No. I. szerepel, csak véletlenül derült ki, hogy a tulajdonképeni gyilkos-Patrick Percy Tynan. A rendőrség egy fényképet kapott ismeretlen kézből, amelyen Tynan egy nővel volt lefotografálva. Ebben a képben a Causton-csög felismerte, volt kereskedelmi utazóját.

Utazásai közben nagy lábon élt és a Parnell-párti képviselők közül igen sokkal barátságban állott Tynan. Tagja volt egy londoni önkéntes ezrednek s abban az időben, amikor Londonban az új törvénykezési palotát felavatták, a féniék rettegett tagja, mint diszgárdista, az előcsarnokban fogadta többédmagával a királynőt.

Kevéssel utóbb kiadták ellene az elfogatói parancsot. Ekkor a gyilkos Franciaországba, majd Mexikóba menekült, később visszavert az Egyesült Államokba és az ir féniék titkos gyűlésén vezető szerepet vitt.

Tynan, Bell, Wallace és Haines körülbelül két hónap előtt hagyták el az Egyesült-Államokat, különböző utakon. A skót yard detektívei követték őket nyomról-nyomra, városról-városra. Tynant Genuában ismerték fel, innen Turinba s Párisba üldözték, ahol érkezését a francia rendőrségnek is jelezték. — Bell Liverpoolban lépett szárazföldre, aztán Haines Brüsszelben, Osvendében, Spaaban, Berlinben is megfordult, beutazta Iroreozsgot, s Glasgowba igyekezett, ahol már három ország titkos rendőrei ügyeltek rá. Bell eltűnése után Haines, akit az angol detektívfőnök követett, Wallace-szal találkozott. Ez Rotterdamból érkezett és sógornőjének: Goll asszonynak, Berchemben bérelt lakásán szállott meg. Itt rendezték be bombagyárukat, a melyet e napokban felfedezett a rendőrség.

Az angol ügynökök a berohemi házban két nagy edényt találtak, az egyik kénsavval, a másik glicerinnel volt megtöltve. Egy jeles vödörben kész nitroglycerinnel telt porozellán palacsokok voltak behűtve, volt mellette olyan agyagszerű anyag is, amelylyel a nitroglycerinből dynamitot készítenek. A másik szobában bombák és más robbantószerke készítésére szolgáló teljesen felszerelt kémiai laboratóriumot találtak.

Blériot ur hideg verejtéket izzadva riadt föl álmából s a borsasztó fecskék eltűntek. De egy mindig ott maradt a szemé előtt, az a melyik guggolt a diófa ágán.

Végre, hogy a szenvedéseitől megszabaduljon, elhatározta, hogy a fecskét lelövi.

Vette puskáját és lázas isgatottsággal lépett az udvarba. Ozálba vette a fecskét, meghuzta a ravaszt, de a lövés osüjtörtököt mondott. Háromszor egymásután vette a fecskét ozálba s az mégis csak ott maradt az ágon a bántó pillantásával.

Blériot észrevette, hogy a löpor nagyon messzire esik a gyutacsától s újra megtöltötte fegyverét.

E pillanatban tért vissza fia Gusztáv, ki édes anyjával sétálni volt. Blériot ur ügyetlen mozdulata a töltött fegyver kiesett kezéből, a lövés eldördült és Gusztáv vértől elborítva bukkott a földre.

A szegény ifjunak mellébe hatolt a lövés. Ott adta ki lelkét az édes anyja karjai között.

A fecske a lövés zajára fölszállt s tova repült.

Blériot fájdalma leirhatóan volt. Búske-sége, nagyravágyása, egyetlen reménye vesszett el. Mit csináljon már most az ő reneteg vagyónával?

A rokonok, kiket megvetett s kik gyűlölték őt, nevetve ülnek majd be egykoron az ő vagyónába. Oh, borsasztóan megbüntette őt a sors!

— Vigyázzon, Blériot ur, a fecskék szerencsét hoznak.

— Már éppen eleget jártattad a szád! Le avval a fecskékkel!

— Barátom! — kiáltozta Blériótné — ne hozd ránk a szerencsétlenséget!

Es a szegény nő majd összeokadt föllelmében.

— H-szen nem ártnak neked ezek a szegény kis madarak. Es oly csinosan gögicsélnék!

— Ki nem állhatom a madarak osier-gését — kiáltott nyersen a háziur. — Zavarrjuk az álmomat! — s azzal úgy odavágott a fecskékre, hogy az darabokban hullott le, megölvé őt főkát anyjával együtt, mely e perozben éppen náluk időzött.

Mikor Blériótné a hat holttestecskét a földön látta, rémülten felsikoltott és zokogva szobájába menekült.

A háziur azonban nyugodtan mormogta: Ugy kellett nekik, ha mások jönnek, azok is így járnak!

II.

Kevéssel esután Blériot fia a bölcsészeti tanfolyamon letett sikerteljes vizsgálja után hasatért.

Blériot ur arca az örömtől sugárszott s így elmélkedett:

— Fiam dicsőségre válik s maholnap olyan állása lesz a társadalomban, hogy az egész világ a Blériot nevet emlegeti.

A legközelebbi napokban két dynamitardot várnak Antwerpenbe, s azért a detektívek minden kikötőt és pályaudvart megszállottak.

Goli asszonyról azt állítják, hogy valami Kearney nevű anarkistának a rokona. Ebből azt következteti a rendőrség, Wallace és Kearney ugyanaz a személy.

Az összeesküvők elfogatásukkor még ágyban voltak, s bevallották, hogy kicsodák. A „Spaardam“ hajón akartak menekülni, amely szerdán indult Rotterdamból New-Yorkba. Hainesnál és Wallacenál 50,000 franknyi pénzt és papirokat kobozott el a rendőrség.

Beült Glasgowben fogták el, megtalálták nála az összeesküvők titkos abo-jének kulcsát. Ő a legfiatalabb a 4 féni közt, még 30 éves sincs.

Nem kell Árpád-szobor!

— Szászok a millennium ellen. —

Brassó város képviselőtestülete tegnap délután tartott rendkívüli közgyűlésén heves vita után osekély szavazattöbbséggel elfogadta a tanács azon javaslatát, mely a brassói millenniumi emlék leleplezési ünnepélyére megszavazandó tulkiadásokra vonatkozik.

A javaslat ellen főképp a szász tulzók fejtettek ki heves agitációit, de a millennium ellen való állásfoglalásuknak már előbb is kifejezést adtak lapjukban, a „Kronstädter Zeitung“-ban, amelynek e hó 15-iki számában, az államügyesség figyelmére is méltó következő kirohanás olvasható:

„A Cenk tetején emelt millenniumi emlék ünnepéje tudvaleg nemsokára megtörténik. Az ünnepélyen a belügyminiszter is meg fog jelenni. Városi és megyei hivatalnokaink persze azt akarják, hogy a minisztert ünnepélyesen fogadják és úgy is bánjanak vele. A városnak ezáltal fölöslegesen kiadásai lesznek: nehezen elért pénzügyi egyensulya újra megzavarodik s a város bizonyára hasznosabb célra fordíthatta volna a pénzt, mint ép olyan vállalat támogatására, mely e város szépségének egyenes megsértése és provokálása.

„A városi képviselőtestület számos nemzetközi értesítő tagja tudvaleg állást foglalt annak idején a mind erőszakosabb magyarság ellen és nem akarta a város legszebb pontját, a Cenk tetejét átengedni és ehelyé megszenteltetését előmozdítani. A többség mindazáltal keresztül erőszakolta a hely átengedését. Most azonban, hogy az emlék mindinkább közeledik betegezéséhez és látása bennünket naponta sért, a legtöbb brassói szász belátja immár, hogy bizony ez az egész ünnep a mi Cenkünk megszenteltetésére lesz. De már késő!

— Azon a napon, mikor a fecskéket megölted, uszitottad ránk a szerencsétlenséget! — mondta egyre a felesége. — A fecskék szerencsét hoznak!

Sötét tűz lobbant föl a szemében. Mint egy villámlás. De néma maradt és a fejét lehorgasztotta.

— A fecskék szerencsét hoznak!

Egyre ezek a szavak csengtek a fülében. Mégis csak elérkezik az a pillanat, mikor a legheitelenebb és hidegvérűbb emberek lelkiismerete is fölbred.

Azóta, hogy a fiát eltemette, soha se látta többet az emberek. Mély ráncok képződtek arczán és homlokán, haja kifehéredett és gögös termete meggörnyedt a rettentő csapás sulya alatt; szelöti se beszélt sokat, de most egészen elnémult.

Miért volt ez a nagy csend? Miért rejtegette egy Blériotné asszony férjét a világ elől? Ezt is megtudták nemsokára.

Blériot egyik bérlője el akart számolni vele s szükség volt az ő jelenlétére is.

Blériotnéval együtt léptek a terembe.

A bérlő eléje rakta az írást és kérte, hogy vizsgálja át a számadásokat.

Blériot ur furcsa mosollyal hallgatta őt végig. Aztán tollat vett a kezébe s nagy betűkkel e szavakat írta az okmányra:

„A fecskék szerencsét hoznak!“

Megörült!

„Magától értődik, hogy a város a szász ságnak illetően kigunyolásával szemben nem fog még tulkiadásba is belemenni, amint azt a holnapi közgyűlésre tervezik. Erre a célra nincs pénzünk. A sovinizmus tultengését nem támogatjuk. Az Arpád emlékek Brassóban való fölállítása egy nonszens történelmi hazugság, szándékos megsértése a Barozsághoz uralkodó német elemnek, mely ezt a földrészt elfoglalta, anélkül, hogy magyar kéz érintette volna. A Czenkre tehát nem való ez az emlék. A leleplezési ünnepén egyetlen szász sem vehet részt, nem nyújthat segédkezet egy olyan eszmédicsőtéséhez, mely minden jogot arcol csap, a mind erőszakosabb terjeszkedő magyarság dicsőtéséhez, mely még oda is elhat, ahonnan minden emberi és isteni jog visszaparancsolja.

„A mi Rothunkat, akit ők agyonlöttek nincs jogunk ünnepelni, de azt látnunk kell, mint hull le a lepel Arpádról s mint vesznek részt ez ünnepén szász hivatalnokok. Nem, nem fogunk részt venni s egyetlen szabad szász polgár sem teheti ezt. Tekintettel a magyar egyház támadására, a mértéktelen sovinizmusra, mely a közoktatásban nyilvánul, a közigazgatásban mind vérszebben mutatkozó magyarosításra, melynek főmestere a belügyminiszter, talán a Ozenk tetején a miniszterrel és kíséretével bruderschafftig igyunk? Még var. bennünk annyi becsületérzés, hogy azt nem fogjuk tenni. A magyar sovinizmus orgiáit nem fogjuk mi is ünnepelni.“

Egy család tragédiája.

— Öngyilkos urasszony. —

Lapunk tegnapi számának táviratai közt már hoztunk budapesti tudósítók sürgönye alapján rövid értesítést arról, hogy a fővárosban egy előkelő fiatal szép urasszony önkézüleg végett vetett életének, mert nem akarta túlélni halálos beteg férjének kiszervezését. A hitvesi szeretet adta kezébe azt a fehér osontogantus kis revolvert, a melynek egyik golyója örökre elnémította forrón szerető szívének dobbanását.

A tragikus eset részletei a következők.

Mintegy öt évvel ezelőtt vezette oltárhoz Szivós Lajos karánsebesi polgármester Enyedy Lukács pénzügyminiszteri osztálytanácsos feltűnő szépségű leányát, Lorikát. A fiatal házasság a szerelem hozta össze s Szivós sokak által irigyelt boldog férje lett a fővárosi társasélet egyik legkedvesebb s legjobban körülrajngott szépségének.

Szivós Lajos a múlt év folyamán felkerült szép feleségével a fővárosba. A magyar folyam és tengerhajózási részvénytársaságnak lett a felügyelője.

Ezen az előlépésén kívül még az is fokozta a fiatal asszony örömet, hogy ezentul közelében lehet szülőinek.

A múlt év december havában súlyos csapás érte a családot Szivósné fivérének, dr. Enyedy Gyula pénzügyminiszteri segéd-fogalmazónak váratlan elhalálozásával.

A rokonszenves nagytehetségű fiatal ember ismert alakja volt a fővárosi társaséletnek. Mint az „Egyetértés“ zenekritikusa „Levente“ című egy felvonásos operát is írt, a melyet elő is adtak.

A tifusz, ez a gyorsan öölő kór, hamar kioltotta fiatal életét. Halála mélyen megrendítette a szülőket s testvéreit. Szivósné boldog házasságában fivérének halála volt az első sötét felhő, a melyet sem a szerető férj vigasztaló szava, sem pedig az idő nem tudott azóta teljesen eloszlatni. Az életvidor asszony kedélye megváltozott. Boldogsága közben ezentul gyakorta felelevenedett lelkében elhunyt fivérének emléke s aztán egy ilyen sötét pillanatban, mély bánata közepette villant meg agyában az a gondolat, a melyet tegnapelőtt este meg is valósított.

Férje rövid idővel ezelőtt egy jelenték-

telennek látszó baj következtében ágyban fekvő beteg lett.

Lábujját operáltatta s e közben a seb elüszkösödött. Allapota egyre súlyosabb lett. Az orvosok már őszintén kinyilatkoztatták a szerető hitves előtt, hogy beteg élete alig lesz megmenthető.

Melankólikus kedélyére ez a tudat lecsújtó hatással volt. Mintsem hogy férjét lássa a halálos ágyon kiterítve élettelenül, elhatározta, hogy 5 megelőzi a haláiban, a hol nem sokára ismét találkozhatni remélt vele.

Szülei naponta meglátogatták őket Teréz-körút 30. I. em. 28. sz. a. lakásukban.

Tegnap előtt este kevéssel 7 óra után a szobaleányt, a ki izenetet hozott szülőitől, az Eötvös-utca 11. szám alól, Szivósné elküldte lakatosért, hogy a fürdőszoba elromlott zárat kijavíttassa.

Azon idő alatt, míg a cseléd oda járt, Szivósné a fürdőszobában egy elefántcsont fogantus miniatűr kis revolverrel sziven lötte magát s nyomban meghalt.

A lövést maga a férj és szakácsnő hallották először. Az ágyban fekvő beteg ember a zajra behívatta a szakácsnőt s kérdezte tőle mi történt?

A szakácsnő nem tudva akkor még a tragikus esetet, jóhiszeműleg azt felelte, bizonyosan valami edény törött össze a konyhában. A beteg erre meghagyta, hogy azonnal értesítsék erről a feleségét.

A szerencsétlen férj még mit sem sejt arról, hogy felesége megelőzte a haláiban.

Ekkor érkezett meg a cseléd a lakatossal együtt. A fürdőszobába akartak menni, hogy a zárat megnézzék, de az ajtót zárva találták. A lakatos azonban gyorsan kinyitotta azt s ekkor látták, hogy az alig 30 éves fiatal asszony ott fekszik a kád mellett átöltött mellett holtan a hideg mozaikon.

Az öngyilkosságról nyomban értesítették a szülőket, a kiknek fájdalma elképzelhető két, ily rövid idő alatt bekövetkezett veszteség fölött.

Szivósné már napok óta foglalkozott az öngyilkosság eszméjével. Egész héten át leveleket írt, a melyekben végbocsut vett szülőitől. Feltűnő, hogy ezen levelekben mindentűt a többes szám első személyében per mi beszél. Ez arra enged következtetni, hogy férjével együtt akartak megválni az élettől.

A rendőrség részéről Schauer rendőrfogalmazó jelent meg a helyszínen, s konstaltatta az öngyilkosságot.

A mélyen sujtott család iránt általános a részvét. A tegnapi nap folyamán közéletünk több kiváló tagja kondoleált a gyászborult családunk.

HIREK.

Arad, szeptember 19.

Naptrend:

Szeptember 19. Szombat. Róm. kath. naptár: Konrád. — Protestáns naptár: Konrád. — Izraelita naptár: Szabat Haazin. — Görög-keleti naptár (szeptember 7.): Szent. — A nap kél 5 óra 45 perczkor, nyugszik 6 óra 3 perczkor. — A hold kél 5 óra 28 perczkor, nyugszik 6 óra 14 perczkor. 23

Szeptember 21. Katonai lóvászár Aradon. Október 17. Az aradvidéki tanítóegyesület évi közgyűlése Borosjenőn.

Szabadságharcol emléktárgyak orázes muzesuma (színházépület II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 óráig, délután 2—5 óráig. Bemenet díjtalan.

Költőgyűjtemény nyitva van szerdán és szombaton 8—4 óráig és pénteken 11—12 óráig. Helyiség: Polgári iskola, földszin.

Vonatok indulása Aradról. Budapest felé: Személyvonatok reggel 3.—, d. e. 11.20, este 9.35, tehervonat személyszállítással d. u. 3.56, gyorsvonat 6.18 d. e. Csabáig: 5.10 reggel naponta, 12.— déiben (csak pénteken.) Tóvis felé: Személyvonatok 6.30 reggel, 4.30 d. u., tehervonat 7.25 este, gyorsvonat 7.02 este, 5.— borsinig: Személyvonat 2.30 d. u., Radnái: 6.03 reggel (csak vasárnap, ünnepnapon és búcsó-napokon.) Temesvárig: Személyvonat 6.20 reggel, 11.25 d. e.,

vegyesvonat 5.— d. u. Szegeéd felé: Személyvonat 4.45 reggel, 8.45 d. e., vegyesvonat 4.10 d. u. Nagy-Halmagy felé: Személyvonat 8.85 reggel, 1.50 d. u., vegyesvonat 11.55 d. e. Mészőhegyesig: Vegyesvonat 8.20 délután.

Vonatok érkezése Aradra. Budapestről: Személyvonat 6 óra 5 perces reggel, 3.55 délután, gyorsvonat 6.52 este. Csabáról (minden pénteken) 7.— reggel. Szolnokról: 8.47 este. Tövisről: Személyvonat 8.55 este, 6.54 reggel, 10.50 d. e., gyorsvonat 8.08 reggel. Radnáról: (csak ünnepen, vasárnap és búcsúnapokon) 9.19 este vegyesvonat, mindennap d. u. 3.12 tehervonat személyszállítással. Temesvárról: Személyvonat 8.44 d. u., 10.55 este, vegyesvonat 10.43 d. e. Szegeédre: Személyvonat 8.42 este, 10.25 éjjel, 8.45 d. e. Nagy-Halmagy felé: Személyvonat 8.08 d. e., 6.31 este. Vegyesvonat 11.05 d. e. Mészőhegyesre: Vegyesvonat 12.50 délután.

— Személyi hírek. Green Nándor alkaptány szabadságáról visszatérván, hivatalát tegnap ismét átvette.

— Arad szab. kir. város egy fél éve. A városok és megyék közigazgatási bizottságainak — mint ismeretes — egy újabb keletű miniszterelnöki rendelet értelmében minden év elején az előző egész évről és minden augusztus hóban a lefolyt félévről kimerítő jelentést kell készíteniök és pedig annyi példányban sokszorosítva, hogy abból minden szakminiszternek jusson egy-egy. Arad szab. kir. város 1896-ik évi időszaki jelentése — mint értesülünk — már el is készült s a napokban fogják azt a miniszterelnökhöz felterjeszteni. A jelentés az elmúlt félev közigazgatási állapotával foglalkozik s azt rendesen mondja, melyből hiányzanak a különös felemelést igénylő mozzanatok. Rendőrség, adóügy, közoktatásügy stb. egytől-egyig mind a régi mederben haladnak s a törvények és rendeletek végrehajtása körül nehézségek, vagy akadályok nem mutatkoztak. Szóval minden ugyan, a mint volt azelőtt; istennek hála, elég jól.

— Tömegező névmagyarosítás. Megemlékeztünk annak idején azon hazafias és dicsőretek akcióról, mely az aradi és csanádi egyesült vasutak hivatalnokai és alkalmazottai körében megindult, hogy t. i. vezetékneveiket a millennium évében magyarássák. Az ezme az igazgatóság kebeléből indult ki s az ő buzgólkodása folytán valósult meg oly szép sikerrel, melyet az alkalommal a legnagyobb örömmel s követésre méltó példaként regisztrálunk. A belügyminiszternek tegnap leérkezett engedélye folytán a következők változtatták meg vezetéknevüket: Gehl János felvigyázó „Gellényi“-re, Gehl Róbert mozdonyvezető „Gellényi“-re, Hízó József kales „Hunyadi“-ra, Joannovits János vizsgáló lakatos „Jenei“-re, Eberlein Károly vizsgáló lakatos „Eber“-re, Edel Gyula hivatalnok „Elemér“-re, Bogsa Mihály mozdonyvezető „Bakos“-ra, Czubér Vendel mozdonyvezető „Vasvári“-ra, Schönauer Károly gyakornok „Székely“-re, Stefanek-Győző felvigyázó „Istvánfi“-ra, Schnabel Ferenc fékező „Somló“-ra, Szarvaszky János pályáőr „Zolnai“-ra, Ullmann János fékező „Urbányi“-ra, Riszterer Ferenc fékező „Rónai“-ra, Pozmór József mozdonyvezető „Bánfi“-re, Mare István fékező „Márki“-ra, Pittner Antal kales „Perényi“-re, Klein Mihály fékező „Kiss“-re, Kransz Béla fékező „Bornemissa“-ra, Marinka Illés kales „Magyar“-ra, Mayer Ferenc pályafelvigyázó „Majorosi“-ra. Ugyancsak tegnap érkezett Aradvármegye alispáni hivatalához is a belügyminiszternek több rendelete, melyekben az aradmegyei illetőségű következő vasuti alkalmazottak névváltoztatása olvasható: Kasztner Pál pályáőr „Kádár“-ra, Márta Fodor pályáőr „Marosi“-ra, Gubi Mátyás pályáőr „Gömör“-re, Herosik Mihály pályáőr „Hercegi“-re, Dufner Adám pályáőr „Dus“-ra, Paskutz István pályáőr „Várdi“-ra, Schönauer János kales „Orodi“-ra, Szil-

kor Mihály pályáőr „Szabó“-ra, Pasku György pályáőr „Puskás“-ra, Prekup István pályáőr „Balog“-ra és Nica István pályáőr „Nagy“-ra változtatták vezetéknevüket.

— Ellátási jegyek a kiállításra. A millenniumi kiállítás igazgatósága arról értesítette a kapitányi hivatalt, hogy tömeges felrándulás eszközlésére igen jutányos felutazási és ellátási jegyeket boosított ki. A jegy ára 6 forint 40 kr. s kapható Csutak Károly jegyirodájában. Az elszállásolás a kiállítás melletti szállodákban történik.

— Új gyakornok. Az aradi magy. kir. pénzügyigazgatóság Papp János díjnokot, segélydíjas gyakornokká ideiglenes minőségben nevezte ki.

— Miniszteri köszönet. A vallás- és közoktatásügyi magy. kir. miniszter Cziráky Almásy Erzsébet grófnénak, a ki a kétegyházi római kath. és gör. kel. iskolák 30 tanulóját két tanító kíséretében az ezredéves országos kiállítás megtekintése végett saját költségén Budapestre küldötte, elismerését és köszönetét nyilvánította.

— Eljegyzés a dán királyi házban. A dán trónörökös pár családjaiban ismét házasságra készülnek. Alig néhány héttel ezelőtt vezette oltárhoz a trónörökös pár legfiatalabb fia Mauð herceg, a welszi herceg leányát, most pedig mint egy kopenhágai távirat jelenti, a trónörökös pár második leánya Ingeborg hercegnő legközelebbi jegyét vált Wied Frigyes Vilmos herceggel. A herceg esdőszerint hadnagyi rangot visel a porosz gárda dicsőségében és most tölti be 24-ik évét. A Wied hercegi család a Runkel dinasztiaiból származik, a mely származását 1226-ig okmányokkal tudja igazolni. Ingeborg hercegnő kislánya csak most lépett be 18-ik évébe.

— Az ágyai beteg. Podhorzky Iona, az ágyai jegyző öngyilkosságát megkísérelt sógoránca, tegnap óta meglepően jól érzi magát, úgy, hogy Vékony Albert dr. már bizni kezd teljes felgyógyulásában. Hosszu önkivételéből tegnap reggel magához tért s azóta állandóan eszméletnél is van, dél tájban annyira szüntek fájdalmai, hogy nevetgélés tréfálkozott ápolóival. — A golyót szerencsésen eltávolították a sebből s ha valami váratlan dolog közbe nem jön, a szép fiatal leány az életé marad. Tegnap délután különben Agyára utazott Ede Elemér kispáncos szolgabíró és kihallgatta a beteg leányt.

— Ártézi-kut Erdőhegyen. Említettük már egyszer, hogy Erdőhegy községe egy ártézi-kutal akar méltó emléket állítani a magyar állam ezeréves fennállásának. Mint most értesülünk, a terv már közel áll a megvalósulásához; tegnap már beküldték a község határozatát Aradmegye alispánjához, hogy eszközölje ki az októberi közgyűlés jóváhagyását. A kut létesítése nem fog új terhet hozni a lakosságra, mert Erdőhegy községnek akkora tőzsévégyona van, hogy kamatjából kikerül a 3 ezer forintra számított költség. A megye közgyűlése bizonyára méltányolni fogja a derék község jó igyekezetét s megfogja adni az engedélyt jóra való szándékához.

— A horvátok s a magyar nyelv. A zágربی Narodne Novine „Magyar nyelv a reál-gimnáziumokban“ címűn igen rokonszenvesen nyilatkozik a magyar nyelv tanulásáról, mely nagyon fontos azokra a szorgalmatos horvát ifjakra, akik annak segítségével gyorsabban s magasabbra fognak emelkedhetni. De eltekintve a dolog praktikus oldalairól, a magyar irodalom oly gazdag, hogy magyarul tudó nem fogja megbánni fáradságát, melyet a magyar nyelv elsajátítására fordított. A magyar nyelv tanítása tehát nem rossz valami, mint a hogy azt némelyek elhitetni akarnak magukkal s másokkal a legjobb lesz, ha maguk a szülők, a kiknek jogában áll választani a magyar, latin s francia nyelv között, hatá-

roznak majd saját belátásuk szerint ez ügyre vonatkozólag.

— A védhímilőoltás jubileuma. A kir. orvosegyesület tegnap ünnepelte Jenner Eduárdnak, a védhímilőoltás feltalálójának emlékét, abból az alkalomból, hogy Jenner most száz éve lépett a nyilvánosság elé nagy horderejű találmányával. Az emlékünnepen, a melyet Kétly professzor elnöklötte alatt tartottak meg, három felolvasás volt. Először Högyes Endre, a kórtan jeles professzora ismertette behatóan Jenner eredeti munkáját és a lángeszű angol orvos elveinek a modern gyógytani törekvésekhez való viszonyát. Jenner munkájából az orvos-tanári testület könyvtárában is őriznek egy példányt, mely annyival beesebb, hogy Jenner kézírása látható rajta. A második felolvasó, dr. Kőrösi József volt, a ki előadta a hímilőoltás védereje ellen és mellet felhozott statisztikai bizonyítékokat. Kimutatta, hogy az oltás és különösen a kényszeroltás behozatala óta a hímilő a legkülönbözőbb országokban mennyire apadt, sőt egyenesen ki is irtották. Így érdekes megtudnunk, hogy Budapesten is az 1838-ban behozott kényszeroltás előtt 100.000 ember közül 103 halt meg hímilőben. Kőrösi a védhímilőoltás a leghatásosabb profilaktikus intézmények egyikének tekintti. Az utolsó előadást „A védhímilőoltás fejlődése Magyarországon“ címmel dr. Hainiss Géza tartotta. A felkutatott adatok szerint hazánkban először Bene Ferencz orvostanár végzett nyilvános oltást Jenner tehénhímilőjével. Előadó egész névsorát közli ama kiváló orvosoknak, a kik a védhímilőoltás terjesztése körül fáradoztak. Közli az 1800-tól máig kiadott kir. helytartótanácsi és kormányrendeleteket, törvényeket, a melyek a hímilőoltásra vonatkoznak, majd részletesen ismereti a hímilőoltás eddigi irodalmát. Előadását azzal az óhajával fejezi be, hogy az országgyűlés a kötelező oltás mellett az állati oltanyag használatát is kötelezővé tegye s akkor a védhímilőoltás haszna és diadala minden irányban teljes leendő. A felolvasásokat éljenzésekkel jutalmazták.

— Magyar és horvát katonák háboruja. A hegyesköves Hercegovinából katonák egymás között való háborújáról kaptunk hírt. Nevesinjében ugyanis nem régen összetalálkozott a 38. számú Mollináry gyalogezred egy zászlóalja a 78. számú Sokosevics gyalogezred zászlóaljával. Ezutóbinak horvát a legénysége, az előbbi ezredben, tősgyökeres magyar fiúk szolgálnak. A horvátok, mint rendesen most is kötözködni kezdek a magyarokkal, akik nem maradtak adósok a válaszzsal. Szó szót követett és egyszeriben valóságos háborúban állott egymással a két zászlóalj. Hír szerint csak fegyverhasználatával lehetett a verekedőket annyira megfélemlíteni, hogy abbahagyták a dulakodást, de nem egy legény véresen hagyta ott a csatahelyet. Erről a verekedésről a legkülönbözőbb verziók terjednek el. Bródban például már azt beszélnek, hogy pihenő alatt a két különböző nemzetiségű zászlóalj tisztjei kaptak egymással hajba, mire a Mollináryak parancsnoka riadót fuvatott és éles tőlénnyel lővetett a Sokosevics zászlóaljra. Így lövöldöztek egymásra, míg a horvát zászlóalj legénységének negyedrésze halva maradt. — A katonai hatóságok a legnagyobb mérsékben titkolóznak. Így például az eset óta Nevesinjéből nem jön posta, mert ezt, lévén ez katonaposta, egyszerűen elzárták; több epa a hír hallatára elutazott Nevesinjébe katonai fiához, de a katonai kordón nem engedte be; a „Bosnische Post“, mely Szerajevóban jelenik meg, néhány sorban megemlítette az esetet, erre a katonai hatóság a lapot lefoglaltatta. Elképzelhető, milyen aggodásban vannak a szülők, kiknek fiai a két zászlóalj valamelyikénél szolgálnak. Hiába irnak levelet, nem kapnak rá választ és semmiképen sem tudják meg, mi van a fiukkal.

— A dió törve, az asszony verve jó. Nagyon valószínűtlen, hogy ezen kívül még

más közmondást is ismert volna Dehelán Györgye, m i k a l a k a i lakos, de ezt az egyet astán tudta is, meg tisztelet is akár a miatyánkot csak egyet véteti elene: megfordította: a dió verve, az asszony törve jó, — mert neki sokkal jobban tetszett ilyenformán. Hossz is fogott már régen, hogy a feleségét ameny nyire lehet összetörje, de egyszerre az soha sem sikerült, mert alig melegedett bele a birkózásba, az irigy, vagy miféle furcsa szomszédok átjöttek és úgy a hogy rendbe hozták a konfliktust. — A felesége pedig, a ki voltaképen birtokosa lakóházának s mindenkinek, megunt a dolgot, mert a jóból is árt a sok, hát még abból a jóból, a mivel szerelmeles férje ura kínálgatta és kijárta az utját, hogy a férjének megtiltották a felesége küszöböt átlépni. Hát ilyet már nem áll ki olyan ember önére, a ki nem is olyan régen káplár volt a katonaságnál, — mert irástudó az ipse, — és nagyot gondolt, nagyokat lpett s meg sem állt a feleségig. Ott meg nagyokat ütött rajta, mig sikoltozva össze nem rogyott, akkor meg fojtogatni kezdte. Csütörtökön történt e dolog, a mikor véletlenül csendörök is voltak a faluban. Ezek aztán megjelentek a helyszínen s a nélkül, hogy csak egy engesztelő szót mondtak volna a felgerjedt atyáknak, megcsipték astán — upre, befelé.

— **A sertésvész orvossága.** Jáki Tóth István nyugalmazott százados valami csodaszert talált ki l ő k ő s h á z i magányában, a miről bizton hitte, hogy megöli lesz a sertésvesznek. Kérvényezett a földművelésügyi miniszterhez, hogy vizsgálta meg a szert, mit D a r á n y i miniszter több kiküldött szakközegével hamarosan el is végeztetett. Tegnep küldték el a kapitánynak a miniszter üzenetét, melyszerint titkos szerének alkalmazását a s o n n a l s z ü n t e s s e b e, mert a szakértők tapasztalatai szerint a Jáki Tóth féle orvosság nem hogy használta a beteg sertéseknek, de a hol próbát tettek vele még t ő b b disznó hullott el, mint másutt.

— **A szerződésesegök.** H o r v á t h Károly, B o g n á r István, B a r a c z k i János, G y ő r e József, K o v á t s Ferencz, G á b o r György, D o b ő János és B o d o r István simándujfalusi lakosok szerződésileg kötelezték magukat gróf Z s e l é n s z k y Róbert ötvönesi uradalomban a cséplési munkák elvégzésére. Alig egy-két nap mulva azonban minden szó nélkül ott hagyták a munkát s máshol keresek alkalmazást. Az uradalom intézősége ennél fogva feljelentést tett ellentük s a csendőség valamennyit elő is vezette. A vállalat alkalmával tettük igazolására csupán azt hozták fel, hogy a mostani időszakban egyebütt többet keresnek. Az eljárás ellenük megindították.

— **Élet és halál.** A főorvosi hivatal kimutatása szerint szeptember hó 6-tól, 18-ig született Aradon összesen 38 egyén: 21 fi és 12 nő, arány 86.7 pro mille; meghalt 21 egyén: 10 fi, és 11 nő, kórtük 2 idegen, arány 21.2 pro mille.

— **Egy szökött katona katonakalendjai.** Kalandos életű foglya van most Budapesten az üllői-uti Mária Terézia kaszárnyának. Egy Berger Sándor nevű 32-es baka ez, a ki valamikor Hegyi Sándor néven vidéki színész volt, most pedig mint szökött katona Konstantinápolyból került elő, hogy a maga jószágából jelentkezék a katonai hatóságnál. Ez a története. Berger Sándor Plevlyéből a 32. gyalogezredből meg, tavaly szeptemberben megszökött egyenruhában, fegyveresen valami kisebb büntetés elől. Egyenesen török földre menekült, hol fegyvereit és egyenruháját eladta s a kapott pénzen Konstantinápolyba utazott. Egy ideig csak eltengődött valahogyan. Mikor már mindenből kifogyott, az éhségtől úgy akart menekülni, hogy mint katonaszökevény jelentkezett a konstantinápolyi osztrák-magyar konzulátusnál. Itt — legalább ő úgy beazúli — elkergették, azt mondva, hogy a ki katona volt, az köteles németül tudni. Ekkor a véletlen összehozta Prindl magyarországi születésű gyógyszerészzel, a ki megfogadta, szolgájának. Ennél élt egészen szeptember elejéig mig végtére gazdája rábeszélte, hogy jelentkezék ismét mint szökött katona és pedig Budapesten. Berger megfogadta a tanácsot, Budapestre utazott és azonnal jelentkezett a Mária Terézia-kaszárnyában hol aztán vizsgálati fogságba helyezték ezt az első bakát, a ki Plevlyéből hazakeresztet, — igaz, hogy némi kerülővel.

— **Angol főzőiskolák.** A képzelet kora lejárt magát, a való élet foglal el bennünket s ugyan mi volna realiztikusabb az evésnél. Ki ne ismerné IV Henrik nagy eszméjét, hogy minden parasztnak vasárnaponként egy tyuk legyen a fazekában. London városának tanácsa nem kíván ugyan ennyit, de az a helyes öhajtsa megvan, hogy ezentúl minden munkásnak is tisztességes ebédet találjon fel az asszonya. E végből a közösi iskolákban már néhány esztendő óta háztartásra oktatják a leányokat, így többek között főzésre is. Az 1895—96-iki iskolaévben 31,879 gyermek vett részt a főzésről szóló előadásokban. A konyhák a melyekben az előadás történik, többnyire elkülönített épületekben vannak, amelyek huzsonegy láb hosszúak és tizenhatszáz láb szélesek. Van bennük egy emelvényes ülés asztalal, ahonnan előadnak, egy gázkemence, egy főzőmasina és egy nyílt takaréktűzhely s azonkívül mindennemű konyhaszerszám, amely egy egyszerű konyhában szükséges. A konyhából nyílik egy mosogató szoba és ruhatár. A tanító-testület áll öt főfelügyelőből, egyenkint 2400 forint fizetéssel. Ezek egy egész sor tanítónővel rendelkeznek s a főzéshez szükséges anyagok elszámolásáért felelősek. A tulajdonképpeni tanítónőnek a fizetése 720—1200 forint. Az egyes kerületekben a főzőiskolák bevételei felülmúlták a főzéshez szükséges anyagok költségét, ami a tanítónők és a tanítványok ügyességének az eredménye. A leányok már öt-hat lecke után érvényesíthetik otthon a tanult dolgokat. Az évenként rendezett kiállításokon a tanítványok főztje tisztasággal és izletességgel vált ki. Ezekben a főzőiskolákban azonkívül még a tálalást, felszolgálást és az asztalterítést is tanítják. Játékgyárosok egész sereg tányérkát tálczát és egyéb edényeket küldenek ezeknek az iskoláknak, hogy a gyerekek — egyre gyakorolhassák magukat a terítésben és a tálalásban. Hogy milyen haszna van ezeknek az iskoláknak, azt eléggé bizonyítja az a körülmény, hogy az angol cseléd sem eszik másképpen, mint szépen terített asztalnál szalvétával.

— **Végzetes lövés.** A szemét lötték ki N o v á k Károly nagy-tárkányi, hevesmegyei plébánosnak a napokban egy vadászat alkalmával a tárkányi erdőszögben, a hol rendszeren nagyuri társaság szokott vadászatni a regényes erdőben. A plébános is megjelent ez alkalmommal s nem messze állt S z e p e s s y Jenő tárkányi fővadásztól, aki egy fán nyújtzkodó vadmacskát vett szelba seréttel megtöltött puskájával. A fegyver széjjei hordta a serétet és kilötte a plébános balszemét. A szerencsétlenség annál nagyobb a papra nézve, mert balszemének hiánya kanonikus akadály s emiatt alig ha nem nyugalomba lesz kénytelen vonulni a különben életerős és még fiatal pap.

— **Crispi fia tolvaj.** Crispi Lajos dr.-nak, Crispi, Olaszország egykori minisaterelnöke fiának szenzációsi bűnügye tartja most igaztottságban egész Olaszországot. Crispi Lajos drt, volt minisaterelnök fiát azzal vádolja egy volt barátnője, Di C e l e r e grófnő, hogy egy látogatás alkalmával, mely éjjelen tul tartott ellopott több, mint 80,000 frtot érő ékszerét. Tegnapalőtt kezdődött meg a szenzációsi bűnügy tárgyalása Rómában. A törvényszék elnöke a tárgyalást azzal az általános megdöbbenést keltett bejelentéssel nyitotta meg, hogy az idézés dr. Crispi Lajosnak kézbesíthető nem volt, minthogy a nevesett ur időközben Amerikába utazott. A két főtanas, G u i c c i o l i gróf, Róma egykori rendőrfőnöke, a meglopott grófnő unokafivére és L a u r e n z a n a marquis sem jelentek meg, miután mindketten utazáson lévén, ez idő szerinti tartózkodási helyük ismeretlen. Csak a bűnrészességgel vádolt M a l f i e r i fivéreket vezették elő. Tagadják a lopást, erről mit sem tudnak. Ők a kincseket a Sacra familia házában a szemétközött találák. A vádló Di Celere grófnő, most betegesen feküdvén, a bíróság elhatározta, hogy testületileg keresi fel őt a házában. A szép grófnő hál szobáját hamarosan törvényszéki teremmé alakították. Di Celere grófnő gyönyörű hálótoiletteben pihent ágyán, mikor a bíróság nála megjelent. A szép vádló határozottan megmarad állítása mellett, hogy Crispi dr. meglopott őt. Ő adta a tanácsot, hogy ékszereit vegye ki a bankból, a hol azok biztonságban voltak, holott a grófnő jobb szeretete volna benn hagyni őket és ez időtől mindig tolvajoktól félt. Elhatározta hát, hogy holnap újból vissza visszi a drágaköveket és

est el is mondotta Crispinek. A fiatal ember ekkor éjjel a grófnőnél maradt, félegyig éjjel után. Mikor elbucszott így szélt:

— **Gyermekek, nos ma már nyugodt lehetsz.** Az éjjel már nem jön tolvaj.

Másnap reggel n e m v o l t a k m á r m e g a z é k s z e r e k. A grófnő előadta, meg, hogy Laurezana mári az egész kárt meg akarta téríteni, neki azonban az ékszerei kellenek. A grófnő kihallgatásával véget ért a tárgyalás első napja. Az úgy különben rendkívül homályos és azt hiszik, hogy valami borzasztó szerelmi dráma titkát takarja ez a tolvajlasi história.

— **A gyulai első zenekar ma és még néhány napig T ó t h József vezetése alatt hangversenyt rendez a „Millennium“ sörösnokban.** — A kitűnő cigánybandát melegen ajánljuk a jó zenét szerető közönség figyelmébe.

— **Rövid hírek.** György orosz trónörökös, ki jelenleg a Kaukasuson tartózkodik, mint Párisból telegrafálják, újra súlyos beteg. — A kiállítás tárgysorajáték nyerevényeit vásárló bizottság második főnyereménynek egy brilliant garnitúrát vett meg, mely diademből, nyakékből és függőkéből áll. — Schlauch Lőrinc nagyváradibornok 150,000 frtot ajánlott fel a nyoloz osztályúvá fejlesztendő debreczeni róm. kath. gimnázium javára. — Tatan Székely Rezső takaréktári pénztáros több ezer forintot sikkasztott el. Az igazgatóság magára vette a hiány pótlását. — A brazsói szász lapok egyike, a „Kronstädter Zeitung“, rendkívül gyalázó cikket irt a magyarok ellen azért, mert Árpád-szobrot állítanak fel a Czenk erdőben. — Bőcsben Gudenus báró huszárhadnagyot lovaglás közben levetette a lova. Életveszélyes sérülésekkel kórházba szállították. — Fiumében ismét óriási jégvesztés történt. Az esőzések miatt egyelőre be kellett szüntetni minden közlekedést. — Karczfalváról Lásár Dénes nagyobb sikkasztások elkötése után megszökött. — Nagybecekeréken Fischer Regina fiatal leány a gimnáziumi tantárgyakból igen szép sikerrel letette a vizgát.

HYMEN.

Ifj. Nagel Henrik cs. és kir. huszárhadnagy, temesmegyei birtokos, az aradi társadalom kedvelt tagja, jegyet váltott K o b e k Margit kisasszonnyal, bátorkeksi K o b e k István orsz. képviselő bájos leányával. A násznépely okt. 24-én lesz a bátorkeksi urikasztyiban.

Makó Lajos, a szegedi színház igazgatója tegnapp eljegyezte A b r a i Arankát, a szegedi színház tagját.

TÖRVÉNYKEZÉS.

A nóta vége.

— **A Tudorék büne.** —

Tudor Gligor és Tódor testvérek Kovasinczón. Alig husz éveknek még. Termékeny, vállas legény mindkettő. Csak az arczuk halovány sápadt. A börtön nyirkos, beteges levegője festette reá ezt a színt, vagy talán a lelkiismeret háborgó vadaskodása.

Megállnak a törvény irai előtt, szorosan egymás mellett, baljukon egy 17—18 éves gyerekek, F u r g y a Maximus. Őt is terhel a szörnyű vád.

A teremben halotti csend van, mikor az elnök elmondja a M o n y o r á n Tódor megölését. Ez év április 6-án történt, piros pünkösd ünnepeinek második napján. A legények együtt mulattak N i k o l i t s Koszta korosmájában a pirosarcu lányokkal, tüszeszemű menyecskékekkel.

A legények közt volt Tudor Gligor, Tudor Tódor, Monyorán Tódor és Furgye Maximus is. Jó gyerek volt a Monyorán, csak egy hibája volt, melyért társai nem szerették, de főleg a Tudorék. Ha jó kedve kerekedett, tréfát ütött mindenkiéből, csupa jókedvűből megzavarta nem egyszer a legények mulatságát sőt Tudor Gligort egy alkalommal rutul megverte, majd meg a cigány bőgőjét összetörte, melyet astán Gligor volt kénytelen megfizetni.

Hat óra felé véget ért a tánc. A lányok hazafelé mentek s Monyorán a Tudorék és Furgye gyerekek magukhoz vették a morét s úgy muzsikáltatták végig magukat az utozán. Aztán elváltak.

Monyorán Tódornak pokoli jókedve támadt. Hazafelé vette utját, s hogy a jókedvét kitöltse, hangos nótára gyujtott. De szomorú lette nagyon a nóta vége.

Este nyolcz óra tájban emberek futottak a község házára azzal a hírrel, hogy a Világos felé vezető úton egy meghalt ember fekszik a porban.

A bíró, plajás kimentek a jelzett helyre s ott vérbe fagyva egy holttestre akadtak. Mellette egy kés s két vastag, erős karó, egyike eltörve s vérrrel borítva. Monyorán Tódor volt.

Másnap eltemették a nótájával együtt.

A törvény emberei előtt egy kérdés állott most: ki a gyilkos. A gyanu számai ide oda elvezettek, de eredményre nem vezettek. Egyszer aztán világosság támadt. Emberek látták a Tudor testvéreket az nap este karókkal azon irányba távozni, a merre Monyorán ment; a csandórség két vérvonattal borított szűrt talált, melyek tulajdonosai — a Tudor testvérek.

A börtönbe kerültek mind ketten, de bár a vizsgálóbíró előtt bevallották, hogy a tettet ők követték el, most mindent konokul tagadnak. Tanu tanu után vall ellenük, a hurok mind összébbszorul a nyakukon s ők még mindig tagadnak.

De a bíróság kutató szeme átlát a lelkükön. Hosszas tanácskozás után elhangzik az "Ó Felsége a király nevében." Négy hosszú év a fegyház sötétjében. A két fiúnak egy izma nem mozdul az elnök szavára, a börtönőr intésére megfordulnak s mennek vissza — a börtön falai közé. Pedig még alig husz évesek.

A büntető tanács elnöke F á b i á n Lajos kir. tsvéki bíró, szavazóbírók F ő l d e s János kir. tsvéki bíró és S z a r k a Sándor kir. albíró, jegyző Pop Sándor. A vádhatóságot dr. D o m o k o s Lajos kir. alügyész képviselte. Védőként dr. B a r a b á s Béla képviselőként V l a j k o v i t s Kázmér szerepelt.

A vád és védésszéd elhangzása után elnök kihirdette az ítéletet: Tudor Gligor és Tódor szándékos emberölés büntetésében büntöskönek találván, a büntető törvénykönyv 279. §. értelmében 4 évi fegyházra ítéltettek, melyből a vizsgálati fogság által három hó kitöltöttnek vétettek. — Ugyész, védő és vádlottak fellebbeztek.

TÁVIRATOK.

A ház felosztása.

Budapest, szept. 18. (Saj. tud. táv.) Bá n f f y Dezső br. miniszterelnök, bécsi utja alkalmával ő felségénél kihallgatáson fogadtatván, ennek kimeneleéről az az általános hangulat uralkodik, hogy a házat felosztják. Hír szerint döntő befolyást ez elhatározásra Apponyi Albert gróf legutóbbi beszéde gyakorolt. A Vaskapu megnyitása s a vámháztéri hid felavatási ünnepe után tehát október negyedikén vagy ötödikén a házat felosztják s az új választásokat november elején ejtik meg.

A Fremdenblatt mai száma szintén megerősíti a felosztási híreket. Ugron Gábor pedig egy nyit levélben hívja fel híveit, hogy készüljenek a november elejére kitűzött választásokra.

A békekongresszus.

Budapest, szept. 18. (Saját tud. táv.) A békekongresszus ma folytatta tanácskozásait. D u c o m m u n főtitkár beterveztette a lefolyt évről szóló jelentést. — Utána J a m e s C a p p e r kikelt a nagyhatalmak ellen, kik tétlenül nézik a törökök garázdálkodását.

Az elnök proponálta, hogy kértést intézzenek a nagyhatalmakhoz, hogy a kértést békésen oldják meg.

— A pápához is, — szólt valaki.

— Tiltakozom ellene, — szólt egy hölgy tag.

Végre elhatározták, hogy az összes felekezetek főnökeihez hasonló kértést intézzenek.

A napirend pontjait az európai vám-szövetség az afrikai internationalis bizottság megalakulásának s a jövő békekongresszus tárgyalási rendjeinek kérdéseit a holnapi ülésre halasztották.

Ügyvédek kongresszusa.

Budapest, szept. 18. (Saj. tud. táv.) Az ügyvédi kör díszes új helyiségében ma kezdődött meg az ügyvédek kongresszusa, melynek legfőbb témája az ügyvédek nyugdíj- és segélyügy képezte. A tanácskozás előtt megérkezett Erdély Sándor igazságügyminiszter, P l o s z államtitkár és L á n y i miniszteri tanácsos kíséretében. A tanácskozást H ó d o s s y nyitotta meg szívélyes üdvözlettel.

Erdély miniszter a kormány nevében üdvözlő a kongresszust és ékes szóban fejti ki, minő nagy és nemes hivatása van a jogászoknak a magyar jogélet rendszeres fejlesztésében. A tanácskozásokban a kormány Lányi által veszen részt, hogy kellőleg foglalkozhassék minden felmerülő eszmével. (Elj. zés.)

Ezután elnökké Gy ó r y Eleket, alnökké H l a t k y Endrét és R ó z s a Izót választották meg.

A gyűlés ezután üdvözlő táviratot küldött a királyhoz, azután megkezdte tanácskozásait az ügyvédek nyugdíj- és segély ügyét illetőleg. Előadó dr. R o b i t s e k József.

A gazdakongresszus.

Budapest, szeptember 18. (Saját tud. táv.) A gazdakongresszus első szakosztálya ma hosszasan tárgyalta a tultermelést, második szakosztálya pedig a tőzsdék állapotával foglalkozott, mely tárgyan heves támadások intézettek a tőzsdék hasárdjátékai ellen, melyek az árat kedvezőtlen irányban befolyásolják. Ohajtják ennél fogva, hogy a kormány ezekre nézve megfelelő rendszabályokat létesítsen, a módot azonban miként lenne az kivihető, meg nem állapították. A harmadik szakosztály ugy szólván egyhangulag a védvamos rendszer mellett foglalt állást, majd a bimetallisták vitatkoztak éles hangon az aranyváltásokkal.

A kiállítás és a lakások.

Budapest, szept. 18. (Saj. tud. táv.) R u d n a y Béla főkapitány az ideiglenes fogadók, éjjeli szállások és tömeglakások tekintetében uralkodó visszaélések megállítására reudelletet bocsátott ki, a melyben

főhívja a kerületi kapitányságokat, hogy a lakás viszonyok rendezése ügyében 1896-ban kiadott közigyelési szabályrendelet határozatainak betartására szigorúan ügyeljenek föl a tapasztalt visszaélések megszüntetését és megtorlását a maguk részéről is elősegíteni igyekezzenek s különösen figyelemben részesítsék az ideiglenes szállókat és tömeglakásokat egyáltalán az üzletszerűleg egyes napokra bérbeadott helyiségeket;

elrendeli, hogy az ilyen szállók és tömeglakások lakóit épen ugy, mint a rendes és állandó fogadók vendégeit, rendszeresen vezetett bejelentési könyvekkel mindennap jelentésék be. Az ilyen ideiglenes szállók tulajdonosai a náluk megszálló idegenekről rendszeres bejelentő könyvet tartoznak vezetni s azt minden vendég után egy példányban kiállított bejelentő lappal együtt minden reggel a központi bejelentő hivatalba lebélyegzés végett beküldeni.

Utastítja a főkapitány a kerületi kapitányságokat, őrparancsnokságokat és a detekív felügyelőségét, hogy a vasutaknál az egyes szállók személyzeti által gyakorolt vendég-

fogdosást akadályozzák meg, az ideiglenes szállók tulajdonosait és megbízottait, ha csak erre külön engedélylyel nem bírnak, a pályaudvarokból távolítsák el és az e tilalom ellen vétő ügynökök, hordárok és hárfocsisok ellen szabályszerű módon járjanak el.

Üngyilkos uriaszony.

Budapest, szeptember 18. (Saját tud. táv.) Az oly szomorú véget ért S z i v ó s Lajosné született Enyedi Olga holttestét tegnap kiszállították a kerepesi uti temető halottas házába, s ott egyszerű ravatalra helyezték. A boncolást melőzték, miután az üngyilkosság kétségtelenül meg van állapítva.

A halott díszes ezüstözött érozkoporsóban nyugszik fehér átlasz ruhában, homlokát rózsaszín virágkoszorú veszi körül. Melőn tenér virágoskor van, melyet tubarózsákból kötöttek, szalagján ezzel a felirással: Feledhetlen Olgának. A koporsón még két koszorú van, egyik a vigasztalhatlan szülőké, a másik az özvegy férj részéről, utobbinak szalagján ez a felírás olvasható: „A szeretett hitvesnek — Boldogtalan férje.”

A ravatalnál egész délelőtt számosan jelentek meg közéletünk kitűnőségei közül. A temetés délután 8 órakor megy végbe egész oszondben, s a halálról gyászjelentést nem adtak ki, csupán levél alakjában értesítették a családhoz közelállólakat a gyászos esetről.

Az apa gyásza.

Budapest, szeptember 18. (Saját tud. táv.) A mélyen sújtott E n y e d i Lukács, az Agárbank igazgatója, hosszabb külföldi utra indult nagy fájdalommal feledni.

Leugrott a harmadik emeletről.

Budapest, szeptember 18. (Saj. tud. táv.) P á l Elzsebet miskolci születésű 23 éves hajdon oseléd ma délelőtt a külső városi-ut 14. sz. ház harmadik emeletéről az u d v a r k ö v e z e t é r e u g r o t t. Haldokolva viték be a Rókusba, ahol épen a kocsiról való levétel közben meghalt. Tettének okát nem tudják.

Az idegenforgalom.

Budapest, szept. 18. (Saj. tud. távirata.) A fővárosba tegnap összesen 15008 idegen érkezett a vonatokon. Ebből a keleti pályaudvaron jött 8079, a nyugatia 6206, a délin 724. Elutazott összesen a fővárosból 14836. Es pedig a keleti pályaudvaron 7891, a nyugatin 6450, a délin 406.

Hőtlen bizományos.

Nyiregyháza, szept. 18. (Saját tud. táv.) L o n i s Feodor a nemzetközi géposarnok bizományosa, a gazdasági egyesület volt titkára több ezer forint hátrahagyásával megszökött. A megejtett vizsgálat kiderítette, hogy gépekre csalárdul tekintélyes előlegeket vett fel, s azokkal el nem számolt. Utját valószínűleg Amerikába vette. Körözését elrendelték.

A törvénytelen gyermek.

Miskolcz, szeptember 18. (Saj. tud. táv.) D e m e t e r Erzsébet jómodu szülők 19 éves leánya, újszülött gyermekét megfojtotta, aztán darabokra vágta, végül pedig saját magát föllakasztotta.

A miniszterelnök Bécsben.

Bécs, szeptember 18. (Saját tud. táv.) Bá n f f y Dezső báró miniszterelnök ma reggel ideérkezett.

Az osztrák Reichsrath.

Bécs, szeptember 18. (Saját tud. táv.) Több oldalról jelentik, hogy a Reichsrathot október hó 1 ére hívják össze.

Az osztrák magyar bank állása.

Bécs, szeptember 18. (Saját tud. táv.) Az osztrák magyar bank állása szeptember

15-én. Bankjegyforgalom 600.695.000 frt (+ 3.938.000), Erozerék 438.482.000 frt (+ 791.000), tárcza 147.884.000 frt (- 180.000), lombardüzlet 27.627.000 frt (- 457.000), adómentes bankjegytartalék 43.248.000 frt (- 1.540.000 frt)

Ujabb vérengzés.

Konstantinápoly szept. 18. (Saj. tud. táv.) A szultán palotája előtt ma valóságos forradalom ütött ki, mely könnyen végzetessé válhatott volna. A lázadók a legellenségesebb magatartást tanusították. A hadügyminiszter a tömeg feloszlására vonatkozó intézkedések sikertelensége után a katonaiskolák növendékeivel verte szét a lázadókat. Valóságos vérfürdő keletkezett erre a palota előtt, mely után valami 200 halott födte a csatátért.

Konstantinápoly, szept. 18. (Saj. tud. táv.) Hír szerint a külföldi konzulok a mai vérengzésből kifolyólag felhívták földieiket, hogy házaikból ne mozduljanak, mert a lakosság hangulata oly izgatott, hogy újabb mézáríástól lehet tartani. E hír azonban illetékes helyről megerősítést még nem nyert.

Lobanoff utóda.

Konstantinápoly szept. 18. (Saj. tud. táv.) Az itteni orosz követséghez selami féle hír nem érkezett arra nézve, hogy Lobanoff utódjául Nelidoffot Pétervárra hívták volna. Egyszermind arról biztosítanak, hogy e tekintetben semmi nemű tárgyalás eddig elé nem volt, nem tartják azonban kizártnak, hogy a császárnak jelenlegi utjából való visszatérése után Nelidoffot Pétervárra fogják hívni. Az itteni követségnél tény gyanánt említik azt, hogy a Lobanoff halálával megüresedett állás csak akkor lesz betöltve ha a császár Pétervárra visszaérkezik.

Felfedezték bombaraktér.

Konstantinápoly, szept. 18. (Saj. tud. táv.) A rendőrség hivatalosan közli, hogy Skujari külvárosban egy őrményházban nagyobb mennyiségű bombát s robbanó anyagokat talált. Több egyént letartóztattak.

Olasz és spanyol hírlapírók.

Róma, szeptember 18. (Saj. tud. távirata.) A római hírlapírók tegnap fényes bankettet adtak spanyol kollegáik tiszteletére, melyen Viskonti Venosta külügyminiszter is jelen volt. A külügyminiszter felköszöntötte Alfons királyt és a spanyol királynét s végül Spanyolországot éltette.

Róma, szeptember 18. (Saj. tud. távirata.) A Constandi színházban a spanyol hírlapírók tiszteletére rendezett diszelszadason a negyedik emelet egyik függőnye kigyuladt a villamos vezeték megrongálódása folytán. A földszinten nagy pánik keletkezett s a kijáratok felé kezdett a közönség tolongani. Hogy lecsillapítsák a zavart, rázendítettek a királyhymnusra. Kezdetben a közönség lecsillapodott, de midőn újabb lángok törtek elő, a pánik ismét nagy erővel megújult. Több nő elájult. — Mialatt a tüzet eloltották, a közönség elhagyta a színházat.

A Novakovics miniszterium inog.

Belgrád, szept. 18. (Saját tud. távirata.) Hír szerint a Novakovics miniszterium állása megrendült, minek bizonyosságul azon körülményt emlegetik, hogy a király több ukázt, melyet Novakovics aláírás végett előterjesztett, aláíratlanul adott vissza.

A dementi.

Belgrád, szept. 18. (Saját tud. távirata.) Azon hír, hogy egy Monastirban lakó kereskedőnél több bombát találtak volna, tévedésen

alapul, az egész egy itt megjelenő lap hírének félreértéséből származik.

A csár.

London, szeptember 18. (Saj. tud. távirata.) A Reuter-ügynökségnek jelentik, hogy a császár Edinburgba való megérkezését keddre halasztotta.

AKÁR SZÉP! AKÁR ESŐ!
Ma szombaton, szept. hó 19-én
este 8 órakor
Dobránszky Márton
sörcsarnokában
 a hadgyakorlatok után az első
NAGY
KATONA-HANGVERSENY.
Belépti-díj 20 kr.

KÖZGAZDASÁG ES KÖZLEKEDÉS.

Budapesti áru és értéktőzsde.
 — Gyenes Lajos özég jelentése. —

Budapest, szeptember 18.
Gabonaüzlet: Buzát ma mérsékeltén kínáltak, a vételkedv jó volt s az irányzat megszilárdult. Elkelt 25000 mm. buza 5 krral magasabb áron.
Határidőüzlet: Amerikából érkezett szilárd jegyzésekre nálunk is szilárdan indult az üzlet, míg később és gyenge vásárlásokra pár krral ellanyhult.

Zárul 12 órakor:

Őszi buza	7.08—7.04
Tavaszi buza	7.29—7.30
Buza május—június	—
Tavaszi tengeri	—
Őszi tengeri	—
Tavaszi sár	5.81—5.82
Őszi sár	5.26—5.27
Tavaszi rozs	—
Őszi rozs	6.21—6.22
Tavaszi repce	11.—11.10

Értéktőzsde: Közepes élénkségű kereslet mellett az árfolyamok szilárdabbak.

Zárul 12 órakor:

Oszták hitelrészvény	388.70
Magyar hitelrészvény	402.75
Oszták államvasút	866.70
Lombard	—
Jelszlog hitelbank	242.—
Rima-Murányi	—
Villamosvasút	—

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok.

— Szeptember 17. —
 Hízott sertésárak: I. Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (sulyban) — krig. Fialat nehéz (páronként 820 kilogrammon felüli sulyban) 58—54 krig. Fialat közép (páronként 251—320 kilogramm sulyban) — krig. Fialat könnyű (páronként 250 kilogrammig terjedő sulyban) — krig. (pár nként 400 kilogrammon felüli sulyban) — krig. Öreg közép (páronként 300—350 kilogramm sulyban) — krig. Közép (páronként 220—280 kilogramm sulyban) — krig. Könnyű (páronként 250 kilogrammig terjedő sulyban) — krig. II. Magyar szedett: Nehéz (páronként 220 kilogrammig terjedő sulyban) — krig. Sertés-létszám: 1896. évi szeptember hó 15-én volt készlet 4000 darab, 1896. évi szeptember hó 16-án felhajtott — darab, 1896. évi szeptember hó 16-án elszállítattott 299 darab, 1896. évi szeptember hó 17-én marad készletben 3701 darab. A hízott sertés üzletirányzata: Változatlan.

S z e z s z i e t.

— Szeptember 18. —
 Mai jegyzéseink: Készára nagyban ayers szesz 20 forint 50 krajczár, kocsinyber 51 forint — krajczár hordó métkül, per 100 liter 2/3 beledérve 35 frt fogyasztási adót. Száritott moslák 5 frt 20 kr. métermassáinként.

Budapesti gabnabőzsde.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —
Budapest, szeptember 18. é. a. 5 óra.

Buza bánási új	6.90—7.30
Buza tiszavidéki	7.10—7.45
Buza pestvidéki	7.05—7.40
Buza fejmegyei	7.05—7.40
Buza bácskai	7.10—7.50

Rozs új, elsőrendű	6.15—6.25
Rozs új, másodrendű	6.10—6.15
Arpa takarmány	4.10—4.40
Arpa égetni való	5.10—5.30
Arpa sörfőzdei	6.40—7.70
Zab	5.35—5.95
Tengeri bánási	8.80—8.90
Tengeri másnemű	8.70—8.75
Káposzta-repce bánási	9.90—10.50
Köles	—
Buza márczius—április	7.02—7.04
Buza szeptember—október	7.29—7.30
Buza május—június	—
Rozs szeptember—október	6.32—6.34
Tengeri május—június	8.90—8.92
Tengeri július—augusztus	8.70—8.75
Tengeri októberre	—
Zab márczius—április	5.81—5.82
Zab szeptember—október	5.98—5.99
Káposzta-repce augusztus—szeptember	11.10—11.20

Felelős szerkesztő: **Vass Géza.**

NYILTTÉR.*
DANKÓ PISTA
HANGVERSENYEI.

- Szeptember 19. és 20-án: Aradon.
 " 21-én: Pécskán.
 " 22-én: Pankotán.
 " 23-án: Borosjenőn.
 " 24-én: Borossebes.
 " 25-én: Kisjenőn.

Hirdetmény.
Magyarát községházánál
 f. hó 20-án d. e. 10 órakor tartandó
rendes őszi hegyközségi
közgyűlésre
a magyarati szőlőbirtokosok
 tisztelettel meghívotnak.

- T á r g y a i:**
 1. Szüreti határidő kitűzése.
 2. 1897. évi költségvetés megállapítása.
 Magyaraton, 1896. évi szeptember 13.
 1274 A hegykapitányság.

Ma szombaton, szeptember hó 19-én
és vasárnap, szeptember 20-án
a Nádor Tündérvényben
DANKÓ PISTA
 magyar énekkarának
HANGVERSENYE,

mely alkalommal
Aradi leányok és menyecskék nótája
 lesz bemutatva.

- Működő tagok:**
Hajnal Erzsike k. a. szoprán.
Sáfrán Mihály ur. tenor.
Mátray Ilonka k. a. alt.
Gömöry Jenő ur. bariton.
Murka József IL. dal hegedős.
Leib Vilmos karmester.
Mátray Gyula titkár.
Dankó Pista igazgató.

Szabad bemenet.

Van szerencsém a t. közönség b. tudomására hozni, miszerint a

Fehér Kereszt szálloda termében

3 óra terjedő

táncz-tanfolyamot nyitok.

A tanfolyamban a következőkből adok oktatást: 1. Minoet polonese. 2. Illemszabály. 3. Aestetikai testtartás. 4. Modor, viseelkedés. 5. Tánczpozíciók. 6. Lassu magyar csardás. 7. Sebes magyar csardás. 8. Francia négyes. 9. Mazurka. 10. Rezdő. 11. Polka sima. 12. Polka sebes. 13. Három lépésű keringő. 14. Hat lépésű keringő. 15. Társalgó, magyar szalon-táncz (legujabb) 16. Kreuz-polka (noblesse). 17. Nagy mazur. 18. Walzer noblesse. 19. Schottis-polka. 20. Körmagyar. 21. Magyar keringő. 22. Magyar sortáncz. 23. Páros magyar szóló. 24. Amerikai négyes.

Tandij 3 óra 6 frt.

Felkérem ennél fogva t. Czimed, ha gyermekeit a táncművészetben kiképeztetni óhajtják, valamint a tánczkedvelő ifjúságot, kik e tanfolyamban netán résztvenni kívánnak, hogy minél előbb jelenkezni sziveskedjenek. Felhívom továbbá b. figyelmét a kreuz-polka, amerikai négyes és a legujabb magyar társalgó szalon-tánczokra, melyeket módszerem szerint képes bárki néhány órai gyakorlat után elsajátítani.

A kik tánczolni már tanultak, de nem érzik magukat teljesen jártasnak, fél díjjal felvétetnek. Egyeseknek és társaságoknak kívánatra magánórákat is adok.

Tanítási órák: az első osztálynak 5-től 7-ig, a másodiknak 8 órától kezdve.

Beiratkozni lehet bármikor **Andrássy-tér 3. sz.** (Neuman-ház) Félémelet ajtó 3 sz.

Magamat a n. é. közönség szives pártfogásába ajánlva, vagyok

teljes tisztelettel

TAMÁS JÁNOS

táncztanító

a magyarországi táncztanítók egyesületének tagja.

1284

20811/1896.

Hirdetmény.

A fegyver- és vadászati adóról szóló 1883. évi XXIII. t.-cz. 18—20. §§-ai értelmében közzétesszük, hogy az 1896. évi fegyveradóra vonatkozó kivétési lajstrom az adóügysztyály 1. sz. helyiségében 1896. évi szeptember 18-án kezdődő 8 napi közszemlére tétetett, hogy azt az érdekeltek betekinthetvén, esetleges észrevételeiket

ugyanez idő alatt a pénzügyigazgatóság-hoz beterjeszthessék.

Egyben felhívjuk a vadászatra nem használandó fegyverek birtokosait, hogy fegyvertartási engedélyeiket 8 nap alatt kiváltsák, mert az igazolvánnyal nem bíró fegyvertulajdonosok 10—20 frtig terjedhető bírsággal fognak sújtani.

Arad, 1896. szeptember hó 15-én.

A városi tanács.

Kisegítő IRNOKOT

keresek

ki a jegyzői teendőkből jártas.

F.-Varsánd, 1896. évi szeptember hó.

Szkalla,
közjegyző.

1282

5131/1896 szám.

Hirdetmény.

A cs. és kir. 7 hadtest csapatjai, valamint a m. kir. honvédsapatok számára 1897. évi január hó 1-től 1897. évi december hó 31-ig szükséges zab és kenyérnek bérletig való átadása ezennel nyilvánosan kiiratik. Az összes érdekelt körök ezennel felhivatnak, hogy ezen nyilvános versenyen résztvegyenek. Tekintettel egyttal az alispáni és fősolgabírói hivatalok, a városi (fő) kapitányi hivatalok, a községi hivatalok, a gazdasági egyletek, kereskedelmi és iparkamarák és a cs. és kir. katonai állomás parancsnokságokhoz több példányban küldött és ezenkívül falragasztás útján közhírré tett hirdetményre, továbbá hivatkozással a temesvári, aradi, nagyváradi és szegedi katonai élelmezési raktáraknál mindenki betekintésére d. e. 9—11 óráig elfekvő és nyomatott, ivenként 4 krért kapható szállítási feltételek füzetére, e helyen még csak az alábbi közhírré tétetik.

A tárgyalás megtartatik					Az évi szükséglet körülbelül		
mely napon	mely állomásban és hivatalban	mely állomás számára	mely időtartamra		kenyérliszttől	zabból	
			től	ig			
1896. október 16-án d. e. 10 órakor	Temesvárott	Fehértemplom Nagy-Kikinda	1897. január 1.	1897. december 31.	900	2000	
		Herkulesfürdő	1897. V/1.	1897. IX/30.	70	—	
1896. október 19-én d. e. 10 órakor	Aradon	H.-M.-Vásárhely Szeged	1897. január hó 1-től	1897. december hó végéig	330	2350 1060	
1896. október hó 14-én d. e. 10 órakor	Nagy- váradon	Debreczen			2600	3500	
1896. október 16-án d. e. 10 órakor	Temesvárott	Lugos			cs. és kir. hadsereg számára	300	1700
					m. kir. honvédség számára	870	370
		Pancsova	cs. és kir. hadsereg számára	630	—		
			m. kir. honvédség számára	390	—		

Temesvárott, 1896. évi szeptember hó 5-én.

A cs. és kir. 7. hadtest Intendánságától.